

ECDC Winter Workshop 2019 – zpráva z pracovní cesty

ECDC Winter Workshop 2019 – trip report

Monika Liptáková

Ve dnech 6. 2.–8. 2. 2019 se ve Stockholmu konal 1st Winter Workshop **“The science of using science to support policy making for prevention and control of communicable diseases”**, kterého jsem se zúčastnila společně s MUDr. Martinou Marešovou z protiepidemického odboru Hygienické stanice hl. m. Prahy.

Workshop se skládal ze tří modulů:

- Modul 1 (on-line pre-workshop)
- Modul 2 (workshop ve Stockholmu)
- Modul 3 (on-line post-workshop).

Cílem Modulu 1 bylo připravit účastníky na absolvování Winter Workshop a představit postupy, které se uplatňují v oblasti veřejného zdraví a to v každé fázi procesu rozhodování na základě důkazů EIDM (Evidence Informed Decision Making proces).

MODUL 1

obsahoval 8 základních částí:

1. Co je rozhodování založené na důkazech – definice pojmů, Evidence-Informed Public Health, Knowledge translation, videa, krátké články.
2. Jaký typ důkazu by se měl používat v procesu rozhodování ve zdravotnictví, např. při hodnocení zdravotních rizik

Typy důkazů: např. data, výzkum, znalosti získané na základě zkušeností, kulturní znalosti (learning through being).

Zdroje důkazů: např. knihovny, elektronické databáze, webové stránky Světové banky.

Typy literatury: např. peer reviewed nebo šedá literatura.

Typy důkazů: např. článek v časopisu, zpráva, kniha, video. Lze sem zařadit také jednotlivé studie, systematické přehledy, klinické/praktické návody.

Zjednodušenou stupnici důkazů tvoří:

Systematické přehledy a meta-analýza randomizovaných klinických studií (RCTs), RCTs s výraznými výsledky (velké

a dobře vedené studie), RCTs s nevýraznými výsledky (včetně menších RCTs), kohortové studie, studie případů a kontrol, studie případů a odborný posudek.

Dále obsahem byla videa, články a dotazy k uvedené problematice.

3. Systematické přehledy – definice pojmu, články, videa.
4. Formulace „zkoumané“ otázky – použití PICO (Patient/ Problem, Intervention, Comparison, Outcome) modelu, články, videa.
5. Hledání zdrojů důkazů – články, videa, online zdroje, praktické vyhledávání v různých elektronických databázích s cílem hledat data ze systematických přehledů.
6. Posouzení důkazů – články, videa, online zdroje, praktické hodnocení.
7. Začlenění důkazů do procesu rozhodování – články, video.
8. Nástroje k podpoře procesu založeného na důkazech – odkazy na online zdroje.

MODUL 2

1. den:

Workshop zahájila hlavní organizátorka **Jeanine Pommier, MD, MPH (ECDC)**, poté účastníky přivítala **Andrea Ammon, MD, MPH (ředitelka ECDC)**, která pohovořila o tom, proč je tato problematika důležitá z pohledu ECDC.

Celkem 35 účastníků bylo rozděleno do 6 pracovních skupin.

Dále následovala skupinová práce I:

„Výzvy při využívání vědy k informování o tvorbě zdravotní politiky na národní nebo místní úrovni.“ V naší skupině jsme diskutovali o bariérách jako je např.: nedostatek zdrojů (finanční, personální, atd.), přijímání rozhodnutí na úrovni „top-down decision“ nebo „down-up decision“. Oba tyto přístupy jsou důležité v závislosti na způsobu řešení dané situace.

Dalším bodem programu byla interaktivní prezentace **Janice Tripney (University College of London, Department**

of Social Science) „*Politický cyklus a složky procesu tvorby zdravotní politiky*“.

V rámci skupinové práce II:

„*Identifikace politické potřeby pro důkazy*“ jsme v naší skupině diskutovali např.: o programu výměny jehel ve Švédsku, o projektu očkování těhotných žen proti chřipce v Litvě, o situaci s očkováním zdravotníků proti chřipce, atd.

Níže jsou uvedena témata skupinové práce, která si každá skupina nahrála do portálu EVA (ECDC Virtual Academy).

V červené skupině byl scénář zaměřen na pertusi, která v současné době nebyla prioritou pro vládní organizace. Cílem shromažďování důkazů bylo pomoci scénáři získat dostatečnou pozornost na politické úrovni.

Žlutá skupina si zvolila stejný scénář jako červená skupina.

V případě zelené skupiny se jednalo o pásový opar u starších osob, který získal pozornost na politické úrovni, a ministerstvo požadovalo důkazy, aby podpořilo své rozhodnutí o tom, zda zavést novou vakcínu proti pásovému oparu jako součást národního vakcinačního programu.

Problémy, které získali pozornost politiků, byly komplikace chřipky u dětí a ministerstvo požadovalo důkazy, aby podpořilo své rozhodnutí o tom, zda začlenit vakcinaci do programu. Uvedené téma se řešilo v modré skupině.

Členové růžové skupiny si zvolili scénář, kdy ministerstvo požadovalo důkazy, aby podpořilo rozhodnutí v politické oblasti o tom, zda rozšířit HPV vakcinaci také pro chlapce.

Oranžová skupina využila informaci, že pozornost politiků získalo meningokokové onemocnění a ministerstvo požadovalo důkazy, aby podpořilo své rozhodnutí o tom, zda do národního programu začlenit MenB vakcínu pro děti.

Posledním tématem 1. dne byla interaktivní prezentace **Janice Tripney** (University College of London, Department of Social Science) „*Intervence ke zlepšení a podpoře využívání důkazů v procesu tvorby zdravotní politiky. Použití důkazů, co funguje?*“

První den workshopu byl hodně teoretický a postrádal praktické příklady k možnému využití těchto poznatků v praxi v oblasti veřejného zdraví, což se následně projevilo i v hodnocení většiny účastníků v rámci pravidelné on-line zpětné vazby.

2. den:

Druhý den programu zahájil **Adam Roth, MD**, Associate Professor (Public Health Agency of Sweden) zajímavou interaktivní prezentací s názvem „*Od názoru k politice – příklady ze švédského národního vakcinačního programu*“.

Dalším bodem programu byla skupinová práce III: „*Definice knowledge mobilization (KMb) plan*“.

Při tvorbě KMb plánu nám mohou pomoci následující dotazy:

Co je účelem nebo cílem?

Koho se snažíme ovlivnit?

Jaké faktory se uplatňují a mají pravděpodobně vliv v souvislosti s lokálním kontextem?

Jaká opatření plánujete použít? Existují podpůrná data k odůvodnění zvoleného opatření?

Jaké zdroje/rozpočet potřebujete k uskutečnění KMb plánu/aktivit? (Další relevantní informace k uskutečnění plánu.)

Vyhodnocení. Jak budete vědět, že Váš KMb plán/aktivita byl/y úspěšný/é?

Každá skupina si vytvořila vlastní KMb a nahrála do portálu EVA.

Interaktivní prezentaci s názvem „*Tipy a triky v komunikaci s cílem podpořit proces tvorby zdravotní politiky*“. Překlad nestačí – přizpůsobení zdravotnických komunikačních materiálů přednesli Andrea Wurz, Kathryn Edwards a Karam Adel Ali (všichni ECDC).

Dále následovala skupinová práce IV: „*Integrace komunikace*“. Jak napsat „policy brief“. Každá skupina si vytvořila vlastní policy brief a nahrála do portálu EVA.

3. den:

Poslední den workshopu začaly interaktivní prezentací **Svetla Tsolova** a **Andreea Salajan** (obě ECDC) „*Rozhodování založené na důkazech v době zdravotnické krize – úvahy z odborné diskuse*“.

Dalším bodem programu byla skupinová práce V: „*Globální prezentace a zpětná vazba skupinové práce*“. Výsledek závěrečné skupinové práce přednesl vždy jeden účastník za celou skupinu. Výsledek byl prezentován v různé podobě, buď jako KMb plán nebo policy brief a ve dvou případech ve formátu powerpoint.

Dále následovalo individuální praktické cvičení „*Vypracování plánu sdílení informací (kaskádování) pro instituce účastníků nebo zemi původu na základě obsahu workshopu*“. Vzor pro kaskádovací plán byl vytvořen na základě the Knowledge Mobilization Toolkit.

Každý den workshopu byl zakončen krátkým shrnutím průběhu celého dne a každý účastník odeslal on-line zpětnou vazbu k průběhu školení (s tím, co je potřeba vylepšit nebo změnit pro další den školení).

Na závěr třídenního workshopu se uskutečnilo závěrečné zhodnocení celého workshopu hlavní organizátorkou, poté následovala on-line zpětná vazba účastníků.

Dvakrát v průběhu workshopu se využilo online hlasování pomocí mobilních telefonů.

Dle požadavku ECDC na závěr každý účastník vyplnil krátký on-line dotazník o tom, jak plánuje sdílet informace z workshopu.

Rodrigo Filipe (ECDC) nás informoval o tom, že v portálu EVA pro účastníky workshopu bude k dispozici e-learningový kurz **PRECEPT** (Assessment and Grading of Evidence in Public Health).

Workshop byl přínosný pro ČR z hlediska získání velkého množství informací a on-line nástrojů z uvedené oblasti a také z hlediska výměny zkušeností z různých států EU v oblasti problematiky infekčních nemocí s ohledem na veřejné zdraví.

Modul 3

Poslední část workshopu se skládala ze tří částí, kdy se jednalo o e-learning, sdílení informací a o webinář.

PRECEPT e-learning kurz je nyní dostupný v portálu EVA všem zájemcům, nejenom účastníkům workshopu.

Odkaz na kurz: <https://eva.ecdc.europa.eu/enrol/index.php?id=212>

Další plánovanou akcí byl stručný report vlastních KMb aktivit nebo předávání informací z workshopu (dle požadavku ECDC).

Pro účastníky Winter workshopu ECDC plánovalo, že zorganizuje webinář o tom, jak účastníci sdíleli informace ve svých zemích a zároveň, aby bylo informováno ECDC. Webinář se zatím nekonal (k datu zpracování článku – 27. 5. 2019).

Na webu SZÚ je k dispozici prezentace z ECDC Winter Workshopu.

<http://www.szu.cz/ecdc-winter-workshop-2019>

Materiály z workshopu jsou k dispozici u autorky zprávy.

*MUDr. Monika Liptáková,
oddělení epidemiologie infekčních nemocí,
CEM – SZÚ*